KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 20.5.2009
COM(2009) 231 konč.

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

SAPARD – LETNO POROČILO – LETO 2007

{SEC(2009) 660}

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

SAPARD – LETNO POROČILO – LETO 2007

1. UVOD

EU je že leta 2000 okrepila predpristopno pomoč za razvoj podeželja desetih držav kandidatk Srednje in Vzhodne Evrope, tako da je ustanovila Sapard, posebni pristopni program za kmetijstvo in razvoj podeželja. Za izvajanje programa je bil izbran poseben pristop: nacionalni organi v državah prosilkah so v celoti prevzeli odgovornost s popolnoma „decentraliziranim upravljanjem“ in tako omogočili uresničevanje programa Sapard. Eden od njegovih ciljev je izvajanje številnih majhnih projektov razvoja podeželja, drugi pa oblikovanje struktur, ki lahko uporabljajo pravni red Evropskih skupnosti po pristopu. Podrobne informacije o izvajanju programa Sapard so na voljo v prejšnjih letnih poročilih, ki so objavljena na spletni strani Evropske komisije http://ec.europa.eu/agriculture/external/enlarge/publi/index/en.htm.

Poročilo zajema leti 2006 in 2007 zaradi omejenih dejavnosti v okviru Sapard, zlasti v letu 2006, dokončanje programov osmih novih držav članic in težav pri izvajanju programa Sapard v Bolgariji in Romuniji, ki se je začel leta 2007. Izvajanje v Bolgariji in Romuniji bo nadalje obravnavano v letnem poročilu Sapard za leto 2008, ki je v pripravi.

EU se je 1. maja 2004 pridružilo osem držav Sapard. Te države so med letom 2004 prenehale sklepati pogodbe za nove projekte na podlagi svojih ustreznih programov Sapard in so prešle na sklepanje pogodb na podlagi popristopnih programov. Plačila končnim upravičencem na podlagi njihovih programov Sapard so se končala proti koncu leta 2006 zaradi preteka roka za prenehanje prevzetih obveznosti, ki je bil 31. decembra 2006, kot je bilo določeno v zadnjih letnih sporazumih o financiranju.

Bolgarija in Romunija sta se 1. januarja 2007 pridružili EU ter sta 31. oktobra 2007 oziroma 31. julija 2007 prenehali sklepati pogodbe s končnimi upravičenci na podlagi programa Sapard.

Program Hrvaške je bil z odločbo Komisije odobren 8. februarja 2006. Hrvaška je s sklepom Komisije o prenosu upravljanja z dne 29. septembra 2006 postala upravičena do prejemanja sredstev iz programa Sapard.

2. IZVAJANJE IN UPRAVLJANJE PROGRAMA

V poročilu za leto 2005 je bilo ocenjeno uresničevanje ciljev v osmih novih državah članicah, ki so končale sklepanje pogodb. Podobna analiza je bila opravljena v tem poročilu, ki sledi končanju sklepanja pogodb v Bolgariji in Romuniji.

2.1 Splošni rezultati izvajanja[1]

Državam upravičenkam je bilo na podlagi programa Sapard med letoma 2000 in 2006 dodeljenih skupaj 2 963,7 milijona EUR, od tega 1 334,2 milijona EUR osmim državam članicam, ki so se EU pridružile leta 2004[2], 1 629,5 milijona EUR pa Bolgariji, Romuniji in Hrvaški. Komisija je v tem obdobju dejansko plačala skupaj 2 016,8 milijona EUR[3], kar je 95,3 % celotnega zneska, dodeljenega osmim novim državam članicam, in 45,7 % celotnega zneska za Bolgarijo, Romunijo in Hrvaško. Celotni izplačani znesek se je konec leta 2007 povečal na 2 301,9 milijona EUR, deleža pa sta se povečala na 96,5 % oziroma 62,3 %.

V vseh osmih državah članicah, ki so se EU pridružile leta 2004, je znesek sklenjenih pogodb s končnimi upravičenci na podlagi programa Sapard krepko presegel 100 % sredstev, ki so bila na voljo na podlagi tega programa. Prijavljeni izdatki so dosegli 100 % razpoložljivih sredstev, razen v Latviji, kjer je znesek upravičenih izdatkov EU, nazadnje prijavljen v evrih, znašal le 88 % sredstev, dodeljenih programu. Projektov, za katere so bile sklenjene pogodbe, je bilo več kot 34 000 in so pomenili 1 448 milijonov EUR prispevka Skupnosti. V skladu s pravili o prehodu s programa Sapard na razvoj podeželja se lahko neporavnane večletne obveznosti na podlagi programa Sapard pokrijejo v skladu z določbami programov za razvoj podeželja držav članic za obdobje 2007–2013.

Komisija je do konca leta 2006 prejela zahtevke za končno plačilo od osmih držav članic, upravičenih do podpore programa Sapard. Kar zadeva Češko republiko, sta bila končno plačilo izvedeno in program Sapard končan že konec leta 2006. Programi Estonije, Madžarske, Slovaške in Slovenije so se končali leta 2007. Programi Poljske, Litve in Latvije se bodo končali leta 2008.

Napredek, dosežen v letih 2006 in 2007, ki se meri glede na plačila Komisije Bolgariji, Romuniji in Hrvaški, se je upočasnil, zlasti v letu 2006. Plačila Romuniji so se v letu 2007 pospešila, napredek v Bolgariji je bil podpovprečen, plačila Hrvaški pa so se začela v letu 2007. Skupna izvedena plačila od začetka programa, merjena kot delež sredstev, ki so bila na voljo tem trem državam konec let 2005, 2006 in 2007, so znašala 41 %, 46 % in 62 %.

Romunija je do konca leta 2006 sklenila pogodbe za več kot 4 200 projektov, katerih vrednost je znašala več kot 988 milijonov EUR prispevka Skupnosti. Bolgarija je v istem obdobju sklenila pogodbe za več kot 2 500 projektov, ki so vključevale 421 milijonov EUR sredstev EU. Romunija je imela po končanju sklepanja pogodb konec leta 2007 pogodbe sklenjene za skoraj 4 600 projektov v vrednosti 1 114 milijonov EUR prispevka EU iz programa Sapard. Zadevni številki za Bolgarijo sta bili več kot 3 100 projektov in 456 milijonov EUR.

Program Sapard Hrvaške je bil sprejet februarja 2006, Komisija pa je sklep o prenosu upravljanja sprejela septembra 2006. Programu je bil namenjen znesek v višini 25 milijonov EUR na podlagi enotnega letnega sporazuma o financiranju (sporazum AFA) za leto 2006, dodeljen pa je bil za ukrepa „naložbe v kmetijska gospodarstva“ ter „predelava in trženje kmetijskih in ribiških proizvodov“. Prvo plačilo na račun je bilo izvedeno aprila 2007, prva vloga za plačilo pa je bila Komisiji predložena za drugo četrtletje leta 2007. Konec leta 2007 so se končnim upravičencem izplačala sredstva EU v višini 0,9 milijona EUR.

---

1 Glej prilogi A.1 in A.2.

2 Češka republika, Estonija, Madžarska, Latvija, Litva, Poljska, Slovaška in Slovenija.

3 Predhodno financiranje in plačila povračil.

Spremembe programa – v glavnem na podlagi meril o upravičenosti – so bile sprejete oktobra 2007 na podlagi odločbe Komisije.

Skupni znesek javnih sredstev, plačanih končnim upravičencem, ki je bil na podlagi programa Sapard prijavljen konec leta 2007, znaša 3 113 milijonov EUR (2 722 milijonov EUR konec leta 2006), od česar znaša prispevek Skupnosti 2 333 milijonov EUR (2 038 milijonov EUR konec leta 2006). Ker so velik delež naložb, izvedenih na podlagi programa Sapard, naložbe, ki ustvarjajo prihodek in se do 50 % krijejo iz javnih sredstev, skupni neposredni vpliv podpore Skupnosti na podlagi instrumenta Sapard, ki vključuje zasebno financiranje, zato znaša približno 5 683 milijonov EUR (4 988 milijonov EUR konec leta 2006) za naložbe in zagotovljene storitve. Zato vsak evro, ki ga prispeva Skupnost na podlagi programa Sapard, prinese naložbo v vrednosti 2,40 EUR. Ta finančni vzvod je bil v zadnjih treh letih nespremenjen.

3. OCENA URESNIČEVANJA CILJEV[4]

Ker se je sklepanje pogodb za projekte s končnimi upravičenci na podlagi programa Sapard v Bolgariji in Romuniji končalo, je mogoče oceniti skupni vpliv teh programov držav.

V oceni se glavna pozornost posveča rezultatom izvajanja glede na cilje programa Sapard. V njej se ocenjuje stanje izvajanja naložbenih ukrepov za kmetijska gospodarstva in živilsko industrijo, ki prispevajo zlasti k doseganju standardov EU. Ocenjujejo se tudi naložbeni ukrepi za diverzifikacijo gospodarskih dejavnosti, infrastrukturo na podeželju in za Bolgarijo za obnovo in razvoj vasi. Ti ukrepi prispevajo zlasti k trajnostnemu gospodarskemu razvoju in ustvarjanju novih delovnih mest na podeželju ter znašajo 99 % oziroma 92 % vseh dodeljenih sredstev na podlagi programa Sapard v Bolgariji in Romuniji.[5]

Podrobne informacije in številke o izvajanju ukrepov iz programov Sapard Bolgarije, Romunije in Hrvaške v zvezi z njihovimi dodelitvami in cilji so na voljo v Prilogi G k temu poročilu.

Horizontalna ocena se bo izvedla pri naknadnem vrednotenju osmih že končanih programov.

4. IZVAJANJE IN UPRAVLJANJE PROGRAMA

4.1 Spremljanje izvajanja programa

Sporazumi AFA za leto 2006 so bili podpisani z Bolgarijo, Romunijo in Hrvaško leta 2006. V sporazumu AFA za leto 2006, podpisanem z Romunijo, je določeno podaljšanje roka za samodejno prenehanje prevzetih obveznosti („pravilo n + 3“) za sporazum AFA za leto 2003 do 31. decembra 2007.

Evropska komisija je v letih 2006 in 2007 še naprej tesno sodelovala z državami upravičenkami pri spremljanju in vrednotenju. Nadzorni odbor se je poleg nenehnega spremljanja sestal dvanajstkrat leta 2006 in osemkrat leta 2007.

---

4 Prilogi B in C vključujeta horizontalni pregled.

5 Prilogi C.4 in C.5.

V letu 2006 je bilo sprejetih šest odločb Komisije o spremembi programov Bolgarije in Romunije[6], po tri za vsako državo. Glavni cilj dveh od treh odločb Komisije, sprejetih za Romunijo, je bil romunskim organom omogočiti uporabo posebnih določb za izredno hude naravne nesreče, ki prispevajo k zagotavljanju pomoči podeželskim območjem v Romuniji, ki so jih prizadele poplave (prva odločba omogoča uporabo takih določb, druga pa podaljšanje roka za njihovo uporabo). Glavni cilji treh sprememb, sprejetih za Bolgarijo (in zadnje za Romunijo), so bili predvsem bolje osredotočiti njune programe na potrebe za priprave na pristop in izboljšati njune sposobnosti črpanja sredstev. Komisija v letu 2007 ni sprejela nobene odločbe o spremembi programov Bolgarije in Romunije.

4.2 Uredbe

Komisija je 11. julija 2006 sprejela Uredbo (ES) št. 1052/2006 o spremembi Uredbe (ES) št. 2222/2000 o finančnih pravilih za uporabo programa Sapard. Cilj te spremembe je čim bolj zmanjšati posledice izredno hudih naravnih nesreč v Bolgariji in Romuniji ter tveganje preklica odobrenih proračunskih sredstev. V spremembi je določeno podaljšanje roka za samodejno prenehanje prevzetih obveznosti („pravilo n + 3“) za sporazuma AFA za leti 2003 in 2004 na 31. december 2006 oziroma 2007 za ti državi.

Uredba Komisije (ES) št. 248/2007, v kateri se obravnavata zlasti prehod Bolgarije in Romunije s programa Sapard na programe za razvoj podeželja kot držav članic in nadaljnja uporaba sporazumov AFA in MAFA na podlagi programa Sapard, je bila pripravljena leta 2006, sprejeta pa marca 2007.

4.3 Posodobitev o vmesnih vrednotenjih

V skladu s sporazumom MAFA je treba vmesna vrednotenja po potrebi posodobiti. Na podlagi tega je bila sprejeta odločitev, da se bodo takšne posodobitve za Bolgarijo in Romunijo izvedle do 31. decembra 2005. Romunija je Evropski komisiji predložila končno različico poročila maja 2006. Postopek je bil končan novembra 2006. Bolgarija je predložila poročilo marca 2007. Postopek je bil končan januarja 2008.

5. DEJAVNOSTI V ZVEZI S PRENOSOM UPRAVLJANJA, REVIZIJ IN NADZORA

5.1 Posodobitev o prenosu upravljanja pomoči in nadzornih misijah[7]

Komisija državam kandidatkam izda odločbe o prenosu upravljanja pomoči Sapard. Leta 2006 je bila opravljena ena revizijska misija za prenos na Hrvaško na podlagi akreditacij, ki je zajela dva ukrepa. Sklep Komisije je bil izdan 29. septembra 2006. Istega leta sta bila izdana še dva sklepa Komisije za „tretji val“ akreditacij, in sicer 22. aprila za Romunijo in 29. septembra za Bolgarijo. Leta 2007 ni bila opravljena nobena revizijska misija za prenos in v zvezi s tem ni bil izdan noben sklep Komisije.

V skladu s pogoji in določbami Uredbe Komisije (ES) št. 2222/2000 sta bili leta 2007 opravljeni dve misiji za nadzor skladnosti na Hrvaškem maja in oktobra 2007. Zdelo se je, da obstajajo hude pomanjkljivosti glede nekaterih akreditacijskih meril. Zato so bili hrvaški organi pozvani, naj pripravijo načrt za odpravo pomanjkljivosti in Komisijo obvestijo o

---

6 Glej Prilogo D.
7 Glej Prilogo E.

izvajanju takega načrta pred koncem leta 2007. Napredek se je redno spremljal, januarja 2008 pa je bila opravljena misija spremljanja izvajanja na Hrvaškem, na podlagi katere so službe Komisije ugotovile, da je bila večina ukrepov ustrezno izvedenih. Vendar je bilo še vedno treba odpraviti nekaj slabosti.

5.2 Odločbe o potrditvi obračunov

Komisija je 29. septembra 2006 sprejela odločbo o potrditvi obračunov za leto 2005 za devet držav Sapard. Izdatki, ki jih je prijavila Romunija v letu 2005, na podlagi te odločbe niso bili predlagani za potrditev, saj je bilo treba počakati na rezultate nekaterih dodatnih preverjanj.

Tudi obračuni za proračunsko leto 2003 za Bolgarijo, Poljsko in Romunijo, ki so bili leta 2004 razčlenjeni, so bili v letu 2005 dodatno preverjeni, Komisija pa je odločbe o potrditvi teh treh obračunov sprejela 17. februarja 2006.

Komisija je 28. septembra 2007 sprejela odločbo o potrditvi obračunov za leto 2006 za vse države Sapard, razen za Češko republiko, kjer se je program končal leta 2006. Komisija je 10. decembra 2007 sprejela drugo odločbo o potrditvi v zvezi z izdatki v breme programa Sapard za Estonijo, Madžarsko, Latvijo, Litvo, Poljsko, Slovaško in Slovenijo v obdobju 2000–2006 in v njej določila končni znesek, ki ga je treba plačati ali izterjati.

Te odločbe ne posegajo v nobene naknadne odločbe, ki se lahko sprejmejo za izključitev izdatkov, ki niso bili izvedeni v skladu z zakonodajo Skupnosti, iz financiranja Skupnosti.

5.3 Potrditev skladnosti

Leta 2006 je bilo opravljenih pet misij za potrditev skladnosti. Štiri od njih so se osredotočile na izvajanje korektivnih ukrepov za obravnavanje priporočil iz prvih poizvedb, izvedenih v letih 2003 in 2004 (na Slovaškem, v Sloveniji, Estoniji in Latviji). Leta 2007 sta bili opravljeni dve misiji za potrditev skladnosti, ena marca v Bolgariji in ena septembra v Romuniji, s čimer so bili zajeti skoraj vsi izdatki v letu 2007.

Poleg tega sta se leta 2007 začeli reviziji v pisarni za upoštevanje ugotovitev certifikacijskih organov za leto 2005 v zvezi z Litvo in Slovaško.

Revizije in revizorji so se osredotočili zlasti na posebne obtožbe na podlagi ugotovitev Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), spoštovanje pravil o javnih naročilih, merila o upravičenosti, obseg in kakovost nadzora ter posebne zahteve iz sporazuma MAFA, v zvezi s katerimi se je štelo, da pomenijo večje tveganje glede načel dobrega finančnega poslovodenja ter zlasti gospodarske in stroškovne učinkovitosti, neupravičenih izdatkov, zamenjav ključnega osebja in naknadnih preverjanj. Revizija v Bolgariji se je osredotočila tudi na postopke omejenega časa za zasebne ukrepe, postopek, ki so ga bolgarski organi uvedli kot odgovor na potrebo po proučitvi velikega števila projektov v omejenem času in z omejenimi sredstvi. Revizija je bila končana brez uporabe finančnih popravkov.

V Romuniji sta bili v letih 2006 oziroma 2007 opravljeni tretja in četrta revizija za spremljanje ugotovitev Računskega sodišča in Komisije s prejšnjih misij in zajetje izdatkov, prijavljenih do misije, zlasti za ukrep „podeželska infrastruktura“. Postopki javnih naročil so se zaradi nove zakonodaje bistveno izboljšali. Proučeni so bili izbrani vzorci kartotek plačil, poleg tega so bili nekateri končni upravičenci preverjeni na kraju samem.

Odkrite slabosti so bile sporočene zadevnim organom. Uporaba mogočih finančnih popravkov za nastale izdatke se bo ovrednotila ob koncu postopkov o potrditvi obračunov, ki so v zvezi s sedanjo poizvedbo o uporabi določb sporazuma MAFA.

Komisija je z Odločbo o potrditvi skladnosti obračuna C(2006) 2405 z dne 22. junija 2006 v skladu s členom 12(7) oddelka A sporazuma MAFA izključila znesek v višini 531 333 EUR iz financiranja Skupnosti za nekatere izdatke Poljske na podlagi programa Sapard zaradi plačila neupravičenih zneskov DDV nekaterim upravičencem, prijavljenih Komisiji v letih 2003 in 2004.

5.4 Delo, opravljeno v zvezi z Evropskim računskim sodiščem (ERS)

Evropsko računsko sodišče je na podlagi izjave o zanesljivosti za leto 2005 preverilo, kako je Komisija obravnavala letna poročila o izvajanju programa Sapard. Pri tem se je posebna pozornost posvetila dokumentaciji analize poročil, ki jo je opravila Komisija, in spoštovanju rokov iz sporazumov MAFA. Službe Komisije so pripombe ustrezno upoštevale.

Evropsko računsko sodišče je na podlagi letnega poročila za leto 2005 v Bolgariji in Romuniji opravilo revizije petih projektov v izvajanju vsake države.

Revizija, ki jo je Evropsko računsko sodišče opravilo na podlagi letnega poročila za leto 2006 za program Sapard, je vključevala oceno nadzornih in kontrolnih sistemov, vključno s pregledom poročil certifikacijskih organov, ki ga je opravila Komisija, in preskusi transakcij na vzorcu šestih plačil Komisije. Poleg tega je revizija Evropskega računskega sodišča vključevala preskuse nadzorov in transakcij v zvezi s petimi projekti v Romuniji ter dodatni vzorec petih projektov v Latviji, ki je zajel glavne ukrepe, ki so se izvajali med revizijo.

Službe Komisije so proučile ta poročila in odgovore zadevnih držav ter spremljale nekatera vprašanja, na katera je bilo opozorjeno med nacionalnimi revizijami v obeh državah. Komisija je po tej proučitvi menila, da razen mogoče izjeme javnih razpisov v Romuniji ni dokazov o resnih slabostih sistema v zvezi s programom Sapard. Na podlagi ugotovitev revizij, ki jih je GD za kmetijstvo opravil leta 2008, torej po obdobju poročanja iz tega poročila, je bilo ugotovljeno, da nacionalni organi morda niso v celoti upoštevali zahtev instrumenta Sapard. Od obeh držav članic se je zahtevala priprava akcijskega načrta, v katerem so obravnavane pomanjkljivosti glede nadzora. Komisija bo proučila, ali se povračila zadevnih izdatkov lahko znova uvedejo, ko bo potrjeno, da sta se akcijska načrta ustrezno izvedla.

5.5 Informacije o nepravilnostih

5.5.1 Operativni primeri urada OLAF

Urad OLAF se je leta 2007 vse bolj zavedal mogočih nepravilnosti, goljufij in korupcije v zvezi s sredstvi programa Sapard v Bolgariji in Romuniji ter se je ukvarjal z njimi, kar je privedlo do odprtja 23 primerov.

5.5.2 Nepravilnosti, o katerih so države članice obvestile Komisijo[8]

Obveznost sporočanja odkritih nepravilnosti je določena v oddelku F večletnega sporazuma o financiranju, podpisanega z državami upravičenkami. Urad OLAF je leta 2007[9] prejel 145

[8] Glej Prilogo F.

prvih obvestil (163 v letu 2006) in 528 posodobljenih sporočil o nepravilnostih, odkritih v programu Sapard (641 za vsa leta). Število poročil se je v primerjavi z letom 2006 zmanjšalo za 11 % . To je lahko povezano z dejstvom, da je bil program Sapard za EU-8 končan. Ker se lahko preverjanja opravljajo pet let po končnih plačilih upravičencem, je verjetno, da bodo tudi v prihodnjih letih odkrite nekatere nove nepravilnosti. Geografska porazdelitev primerov se je v primerjavi z letom 2006 spremenila. Največje število poročil je prišlo iz Romunije, Bolgarije in Poljske. Število odkritih primerov v Bolgariji se je močno povečalo, v Romuniji in na Poljskem pa se je zmanjšalo. 44 % sporočenih odkritih nepravilnosti je iz Romunije, 20 % iz Poljske in 12 % iz Bolgarije.

Kakovost poročil se postopoma izboljšuje, vendar večina uprav ne navede, ali so sporočeni primeri „nepravilnosti“ ali „sum goljufije“.[10] Glede finančnih vidikov poročil je nekaj neskladnosti zlasti v zvezi z nepravilnimi zneski Skupnosti, zneski, ki niso bili plačani zaradi odkritih nepravilnosti, izterjanimi zneski in zneski, ki jih je treba izterjati.

Zdi se, da so bile najpogostejše metode odkrivanja v letu 2007 „nacionalni upravni ali finančni nadzor“, „nadzor nad dosežki na kraju samem“ in „nadzor nad dokumenti“. Z drugimi besedami, učinkovito se uporabljata predhodni in naknadni nadzor. Najpogostejše vrste nepravilnosti v letu 2007 so bile „neizpolnjevanje sprejetih obveznosti“ (45 % primerov v primerjavi s 13 % v letu 2006), „nespoštovanje drugih predpisov/pogodbenih pogojev“ (19 %, 12 % v letu 2006) in „neupravičeni izdatki“ (16 %, 27 % v letu 2006). Nepravilnosti glede „kršenja pravil v zvezi z javnimi naročili“ se zgodijo v 7 % primerov. V primerjavi z letom 2006 se je število primerov z neupravičenimi izdatki zmanjšalo s 27 % na 16 %. Spremembe delovanja kažejo prehod na naknadne faze projektnega cikla, tj. od izbire in sklepanja pogodb do izvajanja in naknadnih preverjanj. Delež očitno goljufivih vrst nepravilnosti „ponarejena spremna dokumentacija“ in „lažni/ponarejeni certifikati“ znaša 2 % vseh sporočenih primerov.

Število sporočenih nepravilnih zneskov se je povečalo. V zvezi s primeri iz leta 2007 je bila večina zadevnih zneskov neupravičeno izplačanih in jih morajo nacionalni organi izterjati.

6. PRIHODNJI RAZVOJ

6.1 Instrument za predpristopno pomoč (IPA)

Reforma politik o zunanji pomoči, ki jo je Komisija predlagala v finančni perspektivi za obdobje 2007–2013[11], je privedla do izdelave novega enotnega instrumenta za predpristopno pomoč, ki je zamenjal pet nekdanjih instrumentov PHARE, ISPA, Sapard, CARDS in predpristopno pomoč za Turčijo.

Svet je 17. julija 2006 sprejel Uredbo (EC) št. 1085/2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA). Izvedbena uredba IPA (ES) št. 718/2007 je bila sprejeta 12. junija 2007 in je bila sporočena vsem državam kandidatkam.

---

9 Podatki, ki so bili na voljo 13. marca 2008. Rok za oddajo obvestil je konec februarja, vendar podatki nekaterih držav članic še niso bili prejeti. Nekatere številke zajemajo samo tri četrtletja leta 2007.

10 Člen 3(1)(e) Uredbe Komisije (ES) št. 1681/94, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 2035/2005.

11 COM(2004) 101.

Instrument IPA podpira države kandidatke na petih področjih (komponentah), od katerih je eno razvoj podeželja. Komponenta IPA za razvoj podeželja (IPARD) pomaga državam pri pripravah na izvajanje pravnega reda Skupnosti v zvezi s skupno kmetijsko politiko in prilagoditvi strukturam EU z zagotavljanjem finančne pomoči na podlagi večletnih programov za razvoj podeželja, če so države kandidatke vzpostavile zahtevane institucije in zmogljivost upravljanja.

Proračunske obveznosti so bile v letu 2007 prevzete za tri programe IPARD, odobrene za Hrvaško, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo in Turčijo.

S tem namenom je bilo v letih 2006 in 2007 opravljenih več revizijskih misij za ugotavljanje dejstev v državah kandidatkah Turčiji in Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji. Cilj teh misij je bil pridobiti izčrpen pregled poti do akreditacije komponente razvoja podeželja instrumenta za predpristopno pomoč in oceniti doseženi napredek pri vzpostavljanju sistema upravljanja in nadzora, ki ga zahteva Komisija. Za obe državi je bil do zdaj najbolj otipljivi dosežek pri izvajanju programa IPARD priprava nacionalne zakonodaje, s katero se uvaja sistem upravljanja in nadzora programa IPARD.

6.2 Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami

Evropska komisija v zadnjih letih vse bolj razvija sodelovanje z mednarodnimi finančnimi institucijami na področju predpristopne pomoči razvoju podeželja. Rezultat je boljše razumevanje delovanja programa Sapard in morebitnih področij sodelovanja med mednarodnimi finančnimi institucijami in službami Evropske komisije na tem področju. Te dejavnosti se nadaljujejo na podlagi komponente razvoj podeželja IPA.

S Svetovno banko poteka tesno usklajevanje in sodelovanje glede izvajanja projekta kohezije pravnega reda na področju kmetijstva Svetovne banke za Hrvaško (25,5 milijona EUR), ki je bil oblikovan za povečanje zmogljivosti hrvaškega ministrstva za kmetijstvo, vključno s podporo za ustanovitev agencije Sapard/IPARD in pripravo ukrepov Sapard/IPARD. Sodelovanje s Svetovno banko poteka tudi v zvezi s pripravo projekta Svetovne banke „Krepitev kmetijstva in pristop“ za Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, ki se izvaja zdaj.

Svetovna banka je na podlagi izvedbenega projekta za reformo kmetijstva podprla ukrepe vrste IPARD v Turčiji. V projektu je bilo zagotovljeno financiranje v višini 39,7 milijona EUR za kmete, predelovalna podjetja in naložbe v zvezi z organizacijami proizvajalcev ali zadrugami za kmetijsko proizvodnjo ali predelavo za povečanje prihodkov na podeželskih območjih in zvišanje socialnih standardov z ohranjanjem naravnih virov. Ker je bil okvir izvajanja projekta oblikovan tako, da se v njem upoštevajo zahteve Sapard/IPARD, je prav tako spodbujal izgradnjo zmogljivosti za nadaljnje izvajanje programa IPARD. Evropska komisija je tudi v tesnem stiku z drugimi mednarodnimi donatorji, kot je Program ZN za razvoj (UNPD), za boljše usklajevanje ustreznih dejavnosti razvoja podeželja. Evropska komisija je tudi članica vzhodne kmetijske skupine, mreže kmetijskih institucij in institucij kmetijskih dejavnosti, ki delujejo v Srednji in Vzhodni Evropi ter jo usklajuje organizacija FAO.